

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

3. V. in eo sint sanguis & alij humores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

tres varias rationes & causas ob quas in Christi corpore vulnerum stigmata relicta fuere. Quarum illa potissima sunt, quashic D. Thomas adduxit ex Beda, & Augustino citatis locis. Prima est, propter accidentalem gloriam corporis Christi, in quo vulnera manent in perpetuum victoria, triumphique insignie. Vnde colligit August. 22. de Civitate, capit. 29. & 22. in omnibus martyrum corporibus gloriosis futura esse quaedam insignia, & vulnerum cicatrices, quæ pro Christo sustinuerunt cum magno decore, & accidentali gloria. Atque idem affirmat Ambros. li. 10. in Lucam. Et quamvis Cyril. Alexand. 12. in Ioan. c. 58. hoc negare videatur, tamen revera solum negat imperfectionem, & defectum, non victoria, & triumphique stigmata.

Secunda ratio est, mansisse hæc vulnera ad fidem confirmandam. In qua illud videtur difficile, quomodo eiusmodi vulnera potuerint esse accommodatum medium ad confirmandam veritatem resurrectionis. Nam potius videntur potuisse præbere occasionem dubitandi, non solum de potestate resurrectionis, & perfectione resurrectionis (ut Porphyrius dubitavit) sed etiam de illius veritate, quomodo scilicet vere esset vivum corpus, in quo talia vulnera, & præsertim apertio lateris apparerent. Respondetur, fuisse illa stigmata veræ resurrectionis signa. Quia aperte ostendebant, illud corpus, quod vivum videbatur, fuisse idem numero, quod in cruce pependerat. Vnde Leo Papa sermone primo de Resurrectione, Ideo (inquit) *vulnus lateris, fixuras clavorum, & omnia recentissima passionis signa monstrabat, ut agnosceretur in eo proprietates divine humaneque nature individua permanere.* Et Cyrillus Alexandrinus dicto cap. 16. dicit, Christum præter illud, quod verum conditio requirit, propter utilitatem nostram, passionis notas retinuisse, ut resurrectionis mysterium recte intelligamus, non aliud corpus resurrexisse credentes, quam quod cruciatum mortuum fuit. Similia habet Damascen. libro 4. de fide, capit. 18. Augustin. Beda, & alij Patres supra citati.

Tertia causa afferretur, ut semper æterno Patri vulnera ostendat, quæ sumpta est ex Beda supra: & illustrari potest ex multis, quæ de oratione Christi in celo adduximus in priori tomo, disp. 45. sect. 2. Solum posset aliquis dubitare, quia æterno Patri semper sunt præsentia passionis vulnera, ac si nunc eodem modo durarent, quo tempore passionis fuerunt: ergo ad repræsentandam Dei Christi passionem, vel (ut ita dicam) ad eam in memoriam revocandam, non erant necessaria sensibilia signa passionis, neque ad hunc finem poterant esse vitia. Dicendum vero est, sine dubio hæc signa non esse in humanitate relicta, quia respectu Dei essent necessaria, vel vitia, ut passionem Christi, & merita in eius memoriam revocarent. Non enim indiget Deus sensibilibus signis, neque illis ad cognoscendum mouetur. Fuerunt tamen valde necessaria propter nos, ut intelligeremus Christum ingressum esse in celum, ut appareret vultui Dei pro nobis, id est (ut ait Cyprian. serm. de Baptis. Christi) *ut semper reservata in corpore plage salutis humane exigant pretium, & obedientia donatorum requirant.* Vel (ut exponit Anselmus) *ut appareat præsentia, ac benevolentia Dei Patris, intercedens pro nobis, ostendens cicatrices vulnerum, quem pro nostra redemptione pertulit.* Miro enim, & ineffabili ordine eum, qui nihil unquam potest oblivisi, qui semper misereri paratus est, abque intermissione Dominus Iesus admonet, quam congrue hominibus misereri debeat, pro quibus ipse confligens mortis imperium moriendo prostravit.

Et hinc oritur quarta causa horum stigmatum, scilicet, ut ad spem, & fiduciam in Christum homines excitentur, & ad gratias illi agendas pro ineffabili redemptionis beneficio. Quæ omnia eleganter complexus est Ambros. supra citato loco, dicens: *In quo non solum fidem firmat, sed etiam devotionem acuit,*

A quod vulnera suscepta pro nobis, celo inferre maluit, ab eo lere noluit: ut Deo Patri nostra pretium libertatis ostenderet. Legendus etiam est Bernardus sermone. 61. in Cantica, ubi tractans, illa verba, cap. 2. *Surge amica mea, speciosa mea, & veni. Columba mea, in foraminibus petra, in caverna materia, per foramina petra* (cum Gregor.) vulnera Christi intelligit, & hanc rationem late persequitur, & inter alia sic inquit: *Ego vero fidenter, quod ex me tibi desit, usurpo tibi ex visceribus Domini, quoniam misericordia effluunt: neque desunt foramina, per quæ effluant. Foderunt manus eius & pedes, latusque lancea forauerunt, & per has rimas licet tibi fugere mel de petra, oleumque de saxo durissimo.* Et infra, *Columba mea in foraminibus petra, quod in Christi vulneribus tota devotione versetur, & in meditatione moretur in illis.* Unde martyri tolerantiæ, inde illi magna fiducia apud Deum altissimum.

Ex quo Bernardi loco, & ex Gregor. Cantic. 2. circa eadem verba, quinta ratio deduci potest, nimirum conservasse Christum vulnerum insignia, ut sectatores eius in illum intuentes sua non sentiant vulnera, & exemplo capitis sui animum erigant, & ad similia mala pro Christo toleranda fortiores fiant.

Sexta & ultima ratio in superioribus indicata est, conservata nimirum fuisse hæc stigmata, ad confundendos Christi hostes in iudicii die. Quam, præter Aug. supra citatam, attigit Hippolytus martyr oratione de consummatione mundi. Qui addit, non solum quinque vulnera, sed etiam caput spinis redimitum, & pretiosam ipsam crucem esse in die iudicii conspicienda. Et Cæsarius Arelatenfis hom. 23. Illa (inquit) *clavorum signa bonis salutaria, malis terribilia, usque ad iudicii diem non desunt.* Non quod postea delenda sint, non enim potest corpus Christi amplius immutari [ut hic etiam art. 4. ad 3. notat D. Thom. ex Greg. 14. moralium, cap. 31.] sed quod specialiter referuntur in diem iudicii, ad terrorem & confusionem malorum. Durabunt autem perpetuo ad bonorum consolationem, ac perpetuam Christi laudem, & gratiarum actionem.

SECTIO III.

Virum in corpore Christi post resurrectionem sint sanguis, & alij humores.

In hac sectione nonnulla sunt certa. Primum est, in corpore glorioso Christi esse sanguinem in ea quantitate, quam corpus humanum optime dispositum ad sui conservationem requirit. Hoc videtur de fide certum, & tractatur egregie ab Aug. Epist. 156 ad Consentium, qui hanc questionem ei proposuerat. *F. d. (inquit) ad sit, & nulla quæstio remanebit.* Potest etiam hæc veritas confirmari ex mysterio Eucharistiæ. Nam ex vi verborum sanguis Christi consecratur, & per concomitantiam est sub speciebus panis propter realem, ac naturalem coniunctionem, quam habet cum corpore Christi vivo, ut fufius suo loco dicemus. Ratio vero est. Quia sanguis est de veritate, & integritate humani corporis (sicut latissime declaravimus in priori tomo. disput. 15. sectione 6.) ubi omnia, quæ adduximus ad probandum, Verbum divinum assumpsisse sanguinem, cum factum est homo, pari modo conuincunt in sua [ut ita dicam] regeneratione habuisse etiam sanguinem, cum resurrexit homo. Quocirca, quamvis Christus, quando suum corpus palpiandum præbuit, tantum carnem, & ossa nominavit, dicens: *Quia spiritus carnis, & ossa non habet, sicut me videtis habere, sanguinem non excludit, sed id fecit, vel quia hæc sunt, quæ manibus solent contrectari in humano corpore, vel certe, quia sub humana, ac viua carne sanguis solet comprehendi. Quia sanguine veluti temperatur, ac fouetur.*

Secutus

Responsio.

Secundo, etiam hinc est certum, esse in corpore Christi glorioso tres alios humores, bilem atram, & flauam, atque pituitam, quatenus hi quoque ad constitutionem humanæ naturæ, humanæque operationis, & affectiones, & cōuenientem dispositionem, & temperiem corporis necessarij sunt. Quod etiam confirmari potest ex his, quæ de his humoribus diximus in prædicta disputatio. 15. prioris tomi Sect. 7. Denique propter hanc causam docent Theologi in 4. distin. 44. hos humores futuros esse in corporibus omnium resurgentium, vt late ibi D. Thom. quæst. 1. articulo 2. quæst. tertia, ergo idem dicendum est de Christi corpore. De alijs vero humoribus qui sunt in corpore humano solum ex actione nutritionis, vt ros, cambium, & similia, non est, quod quæstionem moueamus; hæc enim non pertinent ad integritatē humanæ naturæ, & ideo non fuerunt necessarij in corpore Christi glorioso. Sicut eandem ob causam non fuerunt assumpti à Verbo diuino, vt prædicto loco diximus.

2. Dubium.

His igitur constitutis, nonnulla supersunt expedienda dubia, quæ de omnibus humoribus disputari possent: explicabimus tamen ea in sanguine, tanquam in nobiliori, quæ alij comitari solent. Primum est, an Christus in resurrectione iterum sumperit in suo corpore sanguinē quem in passione fuderat. Caietan. hic ar. 2. distinguens duplicem sanguinem nutritiualementem, & vitalem, dicit sumpsisse vitalem sanguinem non nutritiualementem. Quia ille est per se requisitus in corpore humano ad eius integritatem: hic vero solum est necessarius in corpore passibili propter nutritionem. Cuius etiam sententiæ videtur esse Syluest. in rosa aurea, quæst. 31. Sed hæc distinctio duplicis sanguinis, vt ab his authoribus assignatur, reiecta à nobis est in dicta Disput. Sect. 6. tomo 1. & in præsentī quæstione non potest cōmode applicari, vt statim dicam. Quocirca aduertendum est in corpore Christi, quamdiu in vita mortali durauit, successiue magnam fuisse copiam sanguinis. Quia cōtinue nutrebat, sanguinemque conuertebat in carnem, & alias partes corporis: cibos vero in sanguinem. Vnde fit: Christum non assumpsisse in resurrectione totam illam sanguinis copiam, quā successiue habuit in vita mortali. Tum quia ex illo sanguine perfecta corporis magnitudo coagmentata est. Tum etiam quia non est capax humanum corpus secundum cōuenientem dispositionem tantæ copię sanguinis. Sicut etiam non assumpsit Christus in resurrectione omnes partes materiæ, quæ per cōtinuam nutritionem successiue fuerunt in eius corpore. Quia tanta materiæ magnitudo simul sumpta superat debitam corporis humani magnitudinem ac proportionem. Sic igitur non assumpsit Christus totum sanguinem, quem successiue habuit: sed quem simul habere oportet corpus proportionatæ magnitudinis.

Responsio.

Hinc vero probabile fit, Christum in resurrectione resumpsisse totum sanguinem, quem in passione, à tempore, quo in hortu orauit, vsque ad vulnus lanceæ, effudit. Et hæc sententia sic explicata est, aperte D. Th. hic. a. 2. ad 3. & quodl. 5. ar. 5. & Innocentij li. 4. de mysterio Missæ capit. 30. Et probatur. Quia in primis totus ille sanguis simul fuit in corpore Christi in nocte cœnæ. Nam licet exiguo illo tempore, quo passio durauit, aliquis sanguis successiue generatus, transmutatusque sit per continuam nutritionem: tamen ille sine dubio fuit in parua quantitate, & ideo pro nihilo in præsentī existimatur, ergo tota illa copia sanguinis cōuenienter esse potuit in corpore glorioso. Quia corpus Christi ante passionem fuit debite temperatum, & compositum, ac perfecte sanum, habuit ergo sanguinem in debita, & proportionata quantitate, ergo tota illa potuit esse proportionata corpori glorioso. Dices, Corpus mortale maiori indiget sanguinis copia ob nutritionē. Re-

D. Thom.

Innoc. Pap.
Sanguinis
copia in cor-
pore Christi
glorioso
quanta.

Obiectio

A spondetur negando assumptum. Nam idem sanguis, qui deseruit nutritioni habet etiam alia munera per se necessaria corpori humano. Nam temperat illud, & in cōuenienti dispositione conseruat, &c. & contrario, idem sanguis, qui hæc præstat, deseruit nutritioni. Nam est materia, quam cætera membra proxime conuertunt in substantiam suam, non ergo est necessaria maior copia sanguinis propter nutritionem, sed plura officia eiusdē sanguinis: totus ergo sanguis, qui simul cōuenienter esse potuit in corpore passibili, potuit etiam in corpore impassibili cōuenienter assumi. Hinc vltius concluditur de facto resumptum esse, quia de facto solus ille sanguis perdurauit in esse, ac forma sanguinis, quādiu fuit in corpore Christi mortali, ergo reassumptus postea fuit in eodem esse, ac forma sanguinis. Nam (vt supra dictum est ex D. Thomæ doctrina) ad quandam perfectionem resurrectionis spectat, vt partes materiæ redeant in corpore glorioso ad easdem partes, sub quibus fuerunt in corpore mortali. Deinde corpus Christi post mortem quoad partes solidas mansit omnino integrum absque vlla corruptione, vel resolutione, iuxta illud. *Non dabis sanctum tuum videre corruptionem*, ergo resurrexit cum eisdem partibus solidis, & ex eadem materia constitutis, ergo eodem modo resurrexit cum eodem sanguine, quem in fine vitæ habuerat, & effuderat. Præterea ille sanguis erat vnitus diuinitati, sicut aliæ partes corporis, & speciali modo fuit pretium redemptionis nostræ. Nam licet totus sanguis Christi hoc habuerit: tamen singulari modo conuenit sanguini effuso in passione, quia per illum consummata est redemptio. Et ideo speciali ratione decuit, illum perpetuo in corpore Christi seruari. Denique in nocte cœnæ Christus specialiter consecrauit totum illum sanguinem quem tunc habuit in corpore, ergo eundem omnino nos conficimus in Eucharistia, ergo idem etiam seruatur in corpore Christi glorioso. Neque in hoc est aliqua difficultas.

Tres alij hu-
mores in
corpore
Christi glo-
rioso.

D. Thomæ

E. sal. 11.

C Solum potest inquiri an illum tantum sanguinem Christus assumpsit in resurrectione, vel etiam alium. Ad quod solum possumus sub conditione respondere. Nam si ille sanguis fuit in quantitate sufficienti ad optimum temperamentum, ac dispositionem corporis humani, non oportuit alium assumi. Si vero illa quantitas non erat sufficiens, facile suppleri potuit ex aliqua alia materia, & maxime ex ea, quæ aliquando fuit sub forma sanguinis Christi. Est autem hoc posterius valde verisimile. Quia in corpore passibili sunt aliqua excrementa, ac fæces, aliaque huiusmodi, quæ non erunt in corpore glorioso, vnde oportet aliqua loca perfectissimo repleti sanguine, quæ prius alijs imperfectis humoribus imbuta erant. Vnde Diuus Thomas in 4. distin. 44. q. 1. articulo 2. quæst. 1. ad 2. dicit intestina futura esse in corporibus resurgentium non plena turpibus superfluitatibus, sed nobilibus humiditatibus: Non apparet autem, quæ futurae sint hæ humiditates, nisi purissimus sanguis, sub quo (vt supra admonui) alios humores comprehendendo. Quibus addi potest aer, qui (vt infra dicemus) magna ex parte concavas partes corporis gloriosi. Est ergo verisimile plus sanguinis esse in corpore Christi glorioso, quā simul aliquamdiu fuerat in corpore mortali, & consequenter plus sanguinis assumpsisse in resurrectione, quam in passione profudit. Hinc etiam fieri potuit, vt assumeret sanguinem in circumcisione effusum, quanquam id necessarium non sit. Potuit enim facile ex alia materia sanguis ille adiungi. Propter quam causam, licet quod diximus satis verisimile sit, non est tamen certum quoad omnes particulas, & guttas sanguinis in passione effusas. Fortasse enim aliqua assumptæ non fuerunt, sed aliunde ex alia materia sufficit, sicut supra de præputio dicebamus, statimque dicemus.

Dubium

Responsio.

Corpora
gloriosa præ
excrementis
purissimis
imbutenda
substantiis
D. Thomæ

Dubium.

Sanguis à
Christo in
passione fu-
sus, Verbo
permanet
vnitus.
D. Thom.
Clem. 6. Pap.
Pius 2. Pap.
Syluest.
Domin. de
Dom.
6. Synod.

Secundum dubium est. Vtrum sanguis effusus à Christo in passione, manserit Verbo diuino vnitus. Supponimus enim quamdiu fuit in corpore Christi viuientis, fuisse immediate vnitum Verbo, vt late dictum est Disput. 15. prioris tomj, Sect. 6. Post effusionem vero, quidam Theologi negant sanguinem mansisse vnitum Verbo, quia aliqui concedendum esset, Verbum fuisse effusum, & conculcatum, & similia, ita sentit Mayron in 4. dist. 43. q. 1. Hoc vero dubium ex precedenti consequenter definiendum est, ac simpliciter asserendum, mansisse sanguinem illum vnitum Verbo, vt D. Thom. simpliciter docet in dicto quodlib. Quod definitum fuisse à Clemente 6. refertur in directorio Inquisitorum, 2. parte quæstion. 10. & à Pio 2. vt late Syluester refert in Rosa aurea, quæstione 30. & sequentibus, & Dominicus de Dominicijs in tractatu de sanguine Christi. Fauet sexta Synodus Acto. 16. vbi damnatur hæreticus, qui dicebat. Verbum in cruce exuisse carnem, & sanguinem. Et probatur, quia ille sanguis assumptus est, vt perpetuo maneret vnitus Verbo diuino: ergo nunquam fuit ab illo dimissus. Antecedens patet. Quia & ante mortem fuit assumptus à Verbo, & post resurrectionem fuit etiam vnitus, & nunc est, ac perpetuo erit. Consequentia vero probatur. Tum quia est eadem omnino ratio de sanguine, quæ de corpore, & anima, vt patet ex supradictis disputatione 3. sect. 2. scilicet, quia dona Dei sunt sine penitentia. Tum quia vnio Verbi ad sanguinem non pendebat ex corpore, vel anima, sicut neq. vnio ad corpus pendebat ex anima, vel sanguine, neque vnio ad animam, ex corpore, vel sanguine. Item quia ille sanguis pendebat ad integritatem humanæ naturæ, qua futura erat perpetuo vnita Verbo, ergo in illo etiam verum habuit illud axioma. *Quod Christus assumpsit, nunquam dimisit.* Præterea illa vnio hypostatica de se perpetua est, & indissolubilis, & futura erat in resurrectio Christi, sicut antea fuerat in vita mortali. Quorsum ergo per illud tempus dimitteretur? Et confirmatur, quia sanguis ille effusus à Christo, secundum se erat infiniti valoris, potestque dici pretium magnum, sicut à Petro vocatur: & de illo Ecclesia canit.

*Quem sacer cruor perunxit.
Tus agni corpore.*

Ergo etiam separatus retinuit vnionem ad Verbum, ratione cuius erat tantæ estimationis. Vnde Damasc. libr. 4. c. 12. dicit lignum crucis optimo iure adorari. Quia corporis, & sanguinis contactu fuit sanctificatum. Sentit ergo sanguinem iam effusum, adhærentemque ligno crucis ad hoc fuisse vnitum Dei Verbo. Denique si in triduo fieret consecratio, sanguis ille ex vi verborum esset sub speciebus vini, ergo esset per concomitantiam ibi diuinitas. Quia sicut caro Christi non est in sacramento, nisi vt caro viuificat, atq. adeo, vt caro Verbi (quemadmodum dixit Concilium Ephesinum in epist. ad Nestor.) ita ille sanguis esset viuificus, atq. adeo diuinus, & vnitus Verbo. Ad illas vero locutiones, *Verbum est effusum, siue conculcatum*, primum nihil habent absurdum, magis quam illæ, *Verbum est sepulcrum, crucifixum*. Deinde possunt negari, quia sanguis reputatur quasi pars quædam integralis, cum qua non fit communicatio idiomatum, sicut latius in superioribus dictum est.

Obiectio

Sed occurrit hoc loco difficultas. Quia sanguis ille effusus, corruptus est, & propriam formam sanguinis amisit: ergo dissoluta fuit vnio hypostatica Verbi ad sanguinem, ergo ille sanguis, prout mansit in triduo, non permansit vnitus. Antecedens in primis est certum in opinione eorum, qui existimant, sanguinem informari anima rationali: iuxta aliam vero, quæ illi tribuit propriam formam, probari potest. Quia ex natura rei huiusmodi forma pendet in conseruari ab anima, saltem per modum efficien-

tis, medio calore, & spiritibus vitalibus, & ideo post effusionem vel subito, vel paulo post corrumpitur ergo idem accidit sanguini Christi. Non enim oportet ponere miraculum sine fundamento. Respondetur in primis negari posse sanguinem illum fuisse corruptum, iuxta illud. *Non dabis sanctum tuum videre corruptionem*, quod de toto Christi corpore dictum est. Et ratio reddi potest. Quia corruptio illius sanguinis non fuit necessaria ad veram Christi mortem, sed sola separatio animæ à corpore, quæ esse potuit, etiam si sanguis à corpore separatus in sua substantia integer permanserit, ergo talis corruptio non est facta. Patet consequentia, quia in Christo, & in omni parte ei⁹ diuinitati vnita, sola illa corruptio facta est, quæ ad veritatem mortis fuit necessaria. Erat enim incorruptio debita tali substantiæ ratione vnionis: sola vero mors assumpta est propter redemptionem. Neque fatiscit, quod ex morte, vel effusione ex natura rei futura esset talis corruptio. Quia diuinitus impediri potuit, ac debuit ratione vnionis. Sicut etiam, separata anima à corpore per quadraginta horas, ex natura rei futura erat vltior corruptio, & putrefactio corporis: & tamen non est sequuta propter vnionem. Et hæc sententia videtur mihi absolute probabilior, quam tenet Durand. in 4. d. 44. q. 2. m. 9. & Supplement. Gab. q. 1. ar. 3. dub. 6. Quamuis ad propositam difficultatem nihil referat. Vnde secundo responderi potest admittendo, seu potius permittendo assumptum. Quia non est contra incorruptionem de corpore Christi dictam illis verbis: *Non dabis sanctum tuum videre corruptionem*, quod

sanguis amisit propriam, & quasi vitalem formam, siue illa sit anima rationalis, siue alia, dummodo non asseratur sanguinem illum aliam vltiorem resolutionem, seu transmutationem passum esse, sed incorruptum mansisse, quasi sub forma cadaueris sibi accommodata. Quidquid ergo de hoc sit, negatur simpliciter illatio argumenti. Solum enim sequitur illum sanguinem, sicut in substantia sua non mansit, ita non mansisse vnitum, quemadmodum vere dicitur, humanitatem in triduo non mansisse vnitam Verbo, quia neq. tunc simpliciter perseuerauit existens. At eo modo, quo ille sanguis mansit (vt ita dicam) mortuus, seu quasi cadauer sanguinis, ita mansit vnitus Verbo. Primo quidem ratione materiæ, quæ ex vi prioris vnionis potuit manere vnita Verbo, non obstante mutatione formæ, nam in hoc eodem est ratio de sanguine, & de alijs partibus corporis. Deinde ratione formæ, seu totius compositi, de quo idem dicendum est, quod de cadauere Christi supra diximus.

Alia difficultas in hac re superest, an prædicta assertio ita sit generaliter intelligenda, vt ne minimam quidē guttam sanguinis liceat excipere. Huius vero resolutio ex sequenti dubitatione pendet.

Tertio igitur dubitari potest, vtrum aliquis sanguis à Christo in passione profusus in terris manserit. Nam D. Thom. supra citatis locis simpliciter negat. Vnde ait illum sanguinem, qui in aliquibus locis seruari dicitur, vt Mantuæ, vel Romæ in Basilica Lateranensi, vel alibi, non esse ex vero sanguine à Christo effuso, sed ex quodam alio, qui manauit ex imagine Saluatoris, quæ sententia est Athanasij lib. de passione imaginis Domini, cap. 7. & ex Athanasio refertur in 7. Synodo, act. 4. eam quoque certam esse putat Turrecrem. in c. Inuitat. de consecrat. d. 2. ad eo vt oppositam censere esse erroneam: sed excessit in censura. Sumitur tamen ex Innocen. 3. citato dub. 1. huius sect. Aliorum vero opinio est, aliquam partem sanguinis effusi in passione, manere nunc in terris. Quia Pius II. in quadam extrauaganti data anno 1461. docuit non repugnare veritati fidei asserere, Christum reliquisse in terris aliquam partē sui sanguinis ad memoriam, & venerationem suæ passionis, vt referunt Syluest. supra, & Supplement. Gab. in 4. d.

Responsio.

Sanguis à
Christo in
passione fu-
sus in triduo
corruptione
expers.

Psal. 16.

3. Dubium.

D. Thom.

Athanas.
7. Synod.

Turrecrem.

Nun. su-

guis aliquis

a Christo in

passione fu-

sus, in terris

manserit.

Pius 2. Pap.

Syluest.

Supp. Gab.

4. d.

Niceph.
Responsio.

4. d. 44. quæst. 1. artic. 3. dub. 6. Et Nicephorus libr. 1. cap. 30. ait Beatam Virginem, & Ioan. Euangelistam sanguinem è latere Christi manante religioso, & honorifice vasculo excepsisse. Refert item Syluester in Rosa aurea, tit. 2. concion. in serm. 5. octauæ Paschæ vidisse se in antro S. Mariæ Magdalene vitrum plenum terra rubei coloris, quod Magdalena iuxta crucem impleuerat ex terra quam Christus suo sanguine rigabat: vt erat traditio: imo aiebant in parascue solere illum sanguinem ebullire. Et ibidem refert Magdalenam aliquando apparuisse Carolo II. Regi Siciliæ: & locum vbi reliquias quasdam seruatas reliquerat Narbonæ, ostendisse: inter quas erat vasculum terra & sanguine Domini plenum, Platina in Leone III. refert illum Pontificem iussisse Mantuam, vt sanguinem Domini videret, qui tunc miraculis erat illustris, eumque vidisse, & approbasse. Et ita hanc partem tenet vt probabilem. Bonauentura in 4. distinctio. 12. dub. 2. circa liter. Magistri. Et dubium non est, quin fidei non repugnet: possitque non improbabiler sustineri, saltem de parua sanguinis quantitate. Simpliciter tamen sententia Diui Thomæ est verisimilior: nam in primis forma substantialis sanguinis non conseruatur in illa materia, quia neque habet naturales ac necessarias dispositiones & causas, neque oportet perpetuum fingere miraculum. Vnde si quis vellet defendere manere huiusmodi sanguinem, vt probabilius loqueretur, dicere deberet manere quoad materiam quasi sub forma cadaueris sanguinis. Sed præterea neque hoc videtur asserendum, quia totus sanguis effusus in passione erat necessarius in corpore Christi resurgenti, & alias non erat sufficiens necessitas relinquendi partem eius, eamque aliunde supplendi. Quæ ratio maxime probat de notabili sanguinis quantitate. Nam de vna, vel alia gutta minus esset incommodi, quod aliquid manserit adhærens spinis, clauis, lanceæ, sudario, &c. vt in aliquibus reliquiis nunc etiam ostendi videtur. Quanquam ille color, qui in eis apparet, fortasse non sit sanguis quoad substantiam: sed solum color aliquis ex sanguine relictus. Addendum autem (si verum est aliquid sanguinis Christi in terris manere) illud iam non esse vnitum hypostaticè Verbo Dei, sicut supra de præputio dicebamus. Quia ille sanguis iam non est pars humanitatis Christi, neque in actu, neque in potentia, quia nunquam amplius coniungendus est corpori Christi. Vnde fit, vt iam nullum habeat ordinem ad humanitatem, seu animam, ratione cuius corpus in triduo mansit vnitum Verbo, vt Theologi docent. Et è contrario partes materiæ, quæ per continuam nutritionem resoluebantur ex corpore Christi, & nunquam erant iterum corpori coniungendæ, dimittebantur à Verbo, quia amittebant omnem ordinem ad humanitatem. Ergo idem est dicendum de sanguine, si quis fortasse adhuc in Ecclesia permanet. Et confirmatur, nam vnio hypostatica integra, & perfecta tantum est vna, quæ est ad humanitatem, & partes eius: sed hæc perfecta est in humanitate Christi, & consequenter in anima, corpore, & sanguine, quibus illa humanitas constat, ergo nihil aliud est vnitum hypostaticè Verbo diuino. Neque contra hoc obstat illud axioma: Quod semel assumpsit, nunquam dimisit. Intelligendum est enim de natura per se primo assumpta, & de iis, quæ pertinent ad eius veritatem, & integritatem: non vero de singulis materialibus partibus, vt etiam in superioribus sæpe diximus.

Obiectio.

Pius.
Responsio.

Dices, Ergo ille sanguis non est à nobis adorandus. Quia solum adoratur ratione vniionis. Consequens repugnat vsui Ecclesiæ, & diffinitioni Pijsecundi loco supra citato. Respondetur negando sequelam. Quia adorari potest propter præcedentem vniionem, & veluti contactum ad Verbum, & propter contactum etiam ad carnem Christi.

A

Virum Christi corpus resurrexerit perfecta magnitudinis, ac pulchritudinis.

Hactenus diximus de integritate, & complemento omnium partium corporis, reliquum est, vt de magnitudine, quæ ex singulorum membrorum quantitate, & omnium coniunctione confurgit, dicamus.

Primo itaque certum est, resurrexisse Christum in iuuenili ætate, in qua mortuus fuit, atque adeo habuisse corpus vt minimum eiusdem magnitudinis, cuius ante mortem fuit. Hoc docuit Aug. 22. de Ciuitat. c. 15. vbi ait, Christum & in iuuenili ætate, & in ea mensura corporis, in qua est mortuus, resurrexisse. Vnde Petrus Chrysologus ser. 82. dicit, mulieres introeuntes monumentum vidisse iuuenem, in quo significata est resurrectionis ætas. Potest etiam ex Evangelio colligi, in quo significatur, idem corpus, quod iacebat in sepulcro cum omnibus suis membris, ac tota quantitate resurrexisse. Ratione denique probatur. Quia status gloriæ est status optimæ, & vltimæ perfectionis, ergo hæc perfectio maxime tribuenda est corpori Christi, ergo etiam in magnitudine habuit debitam perfectionem, quam habet corpus in iuuenili ætate, quando & ad terminum augmenti peruenit, & nondum cæpit decre-scere. Et confirmatur. Nam propter hanc causam creditur Adam creatus perfectæ magnitudinis, & in ætate iuuenili, vt Theologi docent in 2. disp. 17. cum August. 6. Genes. ad litteram, cap. 13. Ergo multo magis idem dicendum est de corpore Christi resurgenti.

Christus in
iuuenili æ-
tate resurre-
xit.
August.
Pet. Chrys.

August.

Secundo hic etiam certum est, resurrexisse Christum in ea quantitate totius corporis, & singulorum membrorum, quam naturali virtute suæ animæ, & facultatis autricis in toto tempore vitæ potuit acquirere. Probatur, quia ea est perfecta quantitas vniuersi humani corporis. Sicut enim Philosophi dicunt, vnamquamque naturam viuientem terminari maximam quantitatem, in qua conuenienter conseruari potest, & cum maxima perfectione connaturali sibi in illo ordine, ita intelligendum est, respectu animæ Christi dari posse corpus certæ quantitatis maximæ, quod illa anima commodissime informare, & gubernare posset, & ad omnem actionem eius organis, ac partibus vti. Hæc igitur quantitas corporis maximæ respectu huius animæ, censenda est perfecta quantitas eius, quia corpus est propter animam: ergo illa magnitudo corporis, quæ est animæ maxime accommodata, est etiam maxime perfecta in corpore humano. Sed huiusmodi est prædicta quantitas in corpore Christi, nam est illi maxime proportionata, & quasi adæquata. Rursus verisimile est vim actiuam animæ, & facultatem eius ad augendum corpus, esse proportionatam, seu æqualem virtuti informatiue, nam vna est, propter alteram. Ideo enim anime data est vis ad augendum corpus suum, quia potens est, illud informare, & sicut naturaliter appetit informare corpus, ita etiam appetit corpus proportionatum, & adæquatū: & ideo data est illi virtus, qua possit reducere in actum perfectum, acquirendo perfectam sui corporis magnitudinem. Et è contrario sicut in virtute informandi habet terminū, quia est finitæ perfectionis naturalis, ita & in virtute augendi corpus suum, quia similiter quo ad hoc virtus eius est finita: ergo terminus, seu perfectū corpus respectu vtriusque virtutis anime idē est. Quia vtraque virtus anime realiter eadem est, & in eadē perfectione fundatur, & prout ratione distingui possunt, vna ad alterā ordinatur. Ergo respectu animæ Christi illud est corpus perfectæ magnitudinis, quod naturaliter acquiri poterat per continuū augmentum, & naturalem animæ virtutem ac fa-

Moles corporis Christi resurgenti, quantæ.

culta-